

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 16^{ΗΣ} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1964

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΙΩΑΝΝ. ΞΑΝΘΑΚΗ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

Κηρύσσων την έναρξιν τῆς συνεδρίας ὁ Πρόεδρος τοῦ παρελθόντος ἔτους κ. **Ι. Ν. Θεοδωρακόπουλος**, εὐχαριστεῖ, ὡς κατωτέρω, τὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας διὰ τὴν συμπαράστασίν των κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προεδρικῶν καθηκόντων του, εἶτα δὲ παραδίδων τὴν προεδρίαν ἐκάλεσε τὸν πρόεδρον τοῦ τρέχοντος ἔτους κ. **Ἰωάνν. Ξανθάκη** ὡς καὶ τὸν Ἀντιπρόεδρον κ. **Γεώργ. Ἀθανασιάδην Νόβαν**, ὅπως καταλάβουν τὰς θέσεις των εἰς τὸ προεδρεῖον.

Κύριοι Συνάδελφοι,

Παραδίδων σήμερον ἐπισήμως τὴν προεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὸν ἐξαιρετὸν συνάδελφον κ. Ἰωάννην Ξανθάκη, ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω ὑμᾶς καὶ αἴθεις διὰ τὴν τιμὴν διὰ τῆς ὁποίας μὲ περιεβάλατε, ἐμπιστευθέντες εἰς ἐμὲ τὸ ὕπατον τῆς Ἀκαδημίας ἀξίωμα.

Ὡς εἶχον ὑποσχεθῆ εἰς ὑμᾶς κατὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς προεδρίας διέθεσα —τοῦτο εἶναι τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναμαι ἀνεπιφυλάκτως νὰ εἶπω— ὅλας μου τὰς δυνάμεις εἰς τὴν διακονίαν τοῦ ὑψηλοῦ ἔργου τῆς Ἀκαδημίας, τὸ ὁποῖον, ὡς πιστεύω, ἀνήκει εἰς τὰ ὑψίστα λειτουργήματα τῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους.

Τὰ προβλήματα τῆς Ἀκαδημίας εἶναι τόσον μεγάλα καὶ ἔχουν τόσην σημασίαν διὰ τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους, ὥστε πράγματι νὰ ἀπαιτοῦν ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε Πρόεδρον τὴν πλήρη ἀνάλωσιν τῶν δυνάμεών του.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην αἰσθάνομαι ἐπίσης τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκφράσω τὰς βαθεῖας μου εὐχαριστίας πρῶτον πρὸς τὸν συνάδελφον κ. Ἀναστάσιον Ὁρλάνδον, Γενικὸν Γραμματέα τῆς Ἀκαδημίας, τοῦ ὁποίου ἢ πρὸς ἐμὲ βοήθεια ὑπῆρξεν ἀπεριόριστος, δεύτερον πρὸς τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς Συγκλήτου, τὰ ὁποῖα συνειργάσθησαν

ἀόκνως μετ' ἐμοῦ καθ' ὄλον τὸ διαρρεῦσαν ἔτος καὶ τρίτον πρὸς τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς κτιρίου, τῆς ὁποίας τὸ ἔργον θ' ἀρχίσῃ μετ' οὐ πολὺ νὰ φαίνεται.

Ἐπίσης ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω ἅπαν τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ διοικητικὸν προσωπικὸν τῆς Ἀκαδημίας διὰ τὴν συνδρομὴν τὴν ὁποίαν μοῦ παρέσχε κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων τῆς προεδρίας.

Τέλος ἐπιθυμῶ νὰ βεβαιώσω ὑμᾶς, κύριοι συνάδελφοι, ὅτι τὸ προνόμιον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν Ὄργανισμὸν τῆς Ἀκαδημίας ἔχω τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ προσκαλέσω τὸν διάδοχόν μου συνάδελφον κ. Ἰωάννην Ξανθάκη, ὅπως καταλάβῃ τὴν ἔδραν τοῦ Προέδρου καὶ τὸν συνάδελφον κ. Γεώργιον Ἀθανασιάδην Νόβαν, ὅπως καταλάβῃ τὴν ἔδραν τοῦ Ἀντιπροέδρου, μοῦ δίδει ἐξαιρετικὴν ἱκανοποίησιν καὶ γεμίζει τὴν ψυχὴν μου μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν.

✱

Ἀκολουθῶς ὁ Πρόεδρος κ. Ἰωάννης Ξανθάκης, ἀναλαμβάνων ἐπισήμως τὰ καθήκοντά του, εἶπε τὰ ἑξῆς.

Κύριοι Συνάδελφοι,

Ἀναλαμβάνων σήμερον τὰ προεδρικά μου καθήκοντα ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω πρὸς ὑμᾶς τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας μου διὰ τὴν εὐμενῆ ψῆφον ὑμῶν, ἣτις μὲ ἀνύψωσεν εἰς τὸ ὑπατον ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τοῦ ἀνωτάτου τούτου πνευματικοῦ Ἰδρύματος. Ὁφείλω ἐπίσης νὰ εὐχαριστήσω τὸν διακεκριμένον ἐπιστήμονα καὶ ἐπίλεκτον συνάδελφον κ. Θεοδωρακόπουλον διὰ τοὺς φιλόφρονας λόγους, τοὺς ὁποίους εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ ἀπευθῆναι καὶ νὰ ἐξάρω ἰδιαιτέρως τὴν δραστηριότητα καὶ ἐπιμονήν, δι' ἧν ὁ ἀπερχόμενος Πρόεδρος τόσα ἐπέτυχεν ὑπὲρ τῆς Ἀκαδημίας.

Ἀπὸ τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ αὐτὰ ὄλως ἰδιαιτέρως θὰ τονίσω τὸ τόσον ὑπ' αὐτοῦ προαχθὲν ζήτημα τῆς νέας, ἀνέτου καὶ εὐπρεποῦς στεγάσεως τῶν ἐπιστημονικῶν Ἀρχείων τῆς Ἀκαδημίας, ἐκ τῶν ὁποίων τώρα ἄλλα μὲν στεγάζονται εἰς ἀνθυγιεινοὺς καὶ ἀνεπαρκεῖς χώρους τοῦ ὑπογείου τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας, ἄλλα δὲ εἰς ἕτερον κτίριον ἐπὶ μισθώσει. Εὐτυχῶς, χάρις εἰς τὰς συντόνους ἐνεργείας τῆς πρὸς τοῦτο συσταθείσης Ἐπιτροπῆς καὶ ἰδίᾳ τοῦ Προέδρου αὐτῆς κ. Θεοδωρακοπούλου, κατωρθώθη ἡ σύναψις καὶ ἡ κατὰ Δεκέμβριον ὑπογραφὴ ἐνυποθήκων δανείου μετὰ τῆς Ἑθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης διὰ ποσὸν δραχ. 4.800.000, δοθείσης δὲ ἤδη καὶ τῆς ἀδείας κατεδαφίσεως τῆς κληρονομιαίας οἰκίας τοῦ ἀειμνήστου Γ. Π. Οἰκονόμου, θὰ ἀρχίσῃ μετ' οὐ πολὺ ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ νέου κτιρίου, τὴν ὁποίαν θέλομεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς παρακολουθήσει μετὰ τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς, ἵνα λυθῇ οὕτω ὀριστικῶς ἐν σπουδαιότατον ζήτημα διὰ τὴν Ἀκαδημίαν, ἣτις μετὰ τόσας προηγουμένας ἀκάρπους προσπάθειάς θὰ στεγάσῃ ἐπὶ τέλους ἅπαντα τὰ ἐπιστημονικά της Ἀρχεῖα εἰς ἀξιόλογον καὶ καταλληλότατον μέγαρον.

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἢ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ ἰσογείου διαμερίσματος τῆς Ἀκαδημίας κατέχεται καὶ χρησιμοποιεῖται, ἤδη πρὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας, ὑπὸ τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους. Ἡ Ἀκαδημία, ἔχουσα ἀπόλυτον ἀνάγκην τῶν κατεχομένων χώρων, προέβη ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν εἰς ἐπανειλημμένας ἐνεργείας διὰ τὴν ἐκκένωσιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν Γενικῶν Ἀρχείων. Παρὰ ταῦτα, ἐπειδὴ οὐδεμία ἐγένετο ἐνέργεια ὑπὸ τῶν Δημοσίων Ἀρχῶν, ἠναγκάσθη πλέον ἢ Ἀκαδημία νὰ προβῇ δικαστικῶς καὶ ἐπέτυχεν ἐπὶ τέλος τὴν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, ὀριστικῆς καὶ ἀμετακλήτου, οὐ μόνον ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τῆς κυριότητος καὶ τῆς χρήσεως τῶν ἐν λόγῳ κατεχομένων χώρων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν βιαίαν ἀποβολὴν τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους. Εἶναι ἐν τούτοις λυπηρόν, ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς εἰρημένης ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐκοινοποιήθη εἰς τὰ ἀρμόδια Ὑπουργεῖα, οὐδεμία ἐπιηκολούθησεν ἐνέργεια, ἐκτὸς τῆς ἀποστολῆς ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῶν Δημοσίων Κτημάτων περὶ ἐνοικιάσεως οἰκήματος πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν Γεν. Ἀρχείων. Καὶ εἰς τοῦτο τὸ ζήτημα θέλομεν καταβάλει συντόνους προσπάθειάς· διότι ἐγκαθισταμένων τῶν Ἐπιστημονικῶν Ἀρχείων εἰς τὸ νέον δι' αὐτὰ κτίριον καὶ ἐκκενουμένων τῶν ὑπὸ τῶν Γεν. Ἀρχείων κατεχομένων χώρων θὰ καταστῇ δυνατὴ καὶ ἡ ἐκ τῆς ἀνατολικῆς μεγάλης αἰθούσης τῆς Ἀκαδημίας ἀπομάκρυνσις τῆς ἀτόπως μέχρι τοῦδε ἐν αὐτῇ ἐγκατασταθείσης Βιβλιοθήκης, μεταφερομένης ἐφεξῆς εἰς τὸ ὑπόγειον, ὅποτε ἡ εἰρημένη μεγάλη αἴθουσα, καταλλήλως διαρρυθμιζομένη, θὰ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ διὰ πανηγυρικὰς καὶ ἄλλας δημοσίας συνεδριάσεις.

Ἐτερον σπουδαῖον ζήτημα, τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ ἰδιαίτερος, εἶναι τὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ, διοικητικοῦ, βοηθητικοῦ καὶ λοιποῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀκαδημίας. Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Συγκλήτου καὶ τῶν δραστηρίων ἐνεργειῶν τοῦ τέως Προέδρου κ. Θεοδωρακοπούλου, κατορθώθη νὰ παρασχεθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἢ ἔγκρισις τῆς πληρώσεως τῆς χηρενούσης θέσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου τῆς Ἱστορίας τοῦ Δικαίου, διορισθέντος ἤδη τοῦ κ. Μ. Τουρτόγλου. Ἐνεκρίθη ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου καὶ ἡ πλήρωσις τῆς θέσεως τοῦ Ἐφόρου τῶν Γραφείων, πέντε συντακτῶν τῶν ἐπιστημονικῶν Ἀρχείων, ἐνὸς βοηθοῦ τῆς Γεν. Γραμματείας, ἐνὸς γραφέως καὶ ἐνὸς κλητῆρος. Διὰ τὰς θέσεις ταύτας ἐγένετο ἤδη δημοσίευσις τῶν σχετικῶν προκηρύξεων, θέλομεν δὲ προσωπικῶς προωθήσει, πάσῃ δυνάμει, τὴν τελεσφόρον διαδικασίαν των. Ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπολοίπων κενῶν ὀργανικῶν θέσεων ἐζητήθη ἢ ἔγκρισις πληρώσεως παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, τὴν ὁποίαν θέλομεν ἐπιμόνως ἐπιδιώξει ἵνα, διοριζομένου μονίμου προσωπικοῦ εἰς τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις, παύσῃ πλέον ἢ ἐπὶ συμβάσει πρόσληψις ἐκτάκτων ὑπαλλήλων.

Πρέπει όμως να τονίσω, ότι από το 1926, οτε ιδρύθη η Ἀκαδημία, μέχρι σήμερα, ἤτοι ἐπὶ 38 ἔτη, καίτοι αἱ ὑπηρεσίαι καὶ αἱ ἐργασίαι τῆς Ἀκαδημίας ἠδύνηθησαν καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν ὑπερμέτρως, ὅμως αὐταὶ διεξάγονται ὑπὸ εὐαριθμὸν προσωπικοῦ. Ἐπιβάλλεται τούτου ἕνεκα ἢ διὰ νέου νόμου, τοῦ ὁποίου θὰ ἐπιδιώξω-μεν συντόμως τὴν ψήφισιν, ἀναδιοργάνωσις τῆς τε ἐπιστημονικῆς καὶ τῆς διοικητικῆς ὑπηρεσίας, ἀξανομένου τοῦ προσωπικοῦ, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται μεγαλύτερα καὶ ἱκανοποιητικώτερα ἀποδόσεις τῶν ἐπιστημονικῶν Ἀρχείων καὶ ἀρτιώτερα ἢ διεξαγωγή τῆς πολυσχιδοῦς ὑπηρεσίας τῶν Γραφείων, ἐπὶ τῇ προβλέπει μάλιστα ἰδρύσεως καὶ τῶν νέων ἐπιστημονικῶν Ἀρχείων.

Τέλος ἕτερον ζήτημα, τὸ ὁποῖον φρονῶ, ὅτι πρέπει ν' ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς τὴν Ἀκαδημίαν, εἶναι καὶ ἡ πλήρωσις τῶν τακτικῶν ἐδρῶν αὐτῆς. Ἀναφέρω συγκεκριμένως, ὅτι ἐπὶ 25 ἐδρῶν τακτικῶν μελῶν τῆς Τάξεως τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν, εἶναι κεναὶ αἱ 12, ἐπὶ 25 τακτικῶν ἐδρῶν τῆς Τάξεως τῶν Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν εἶναι κεναὶ αἱ 9 καὶ ἐπὶ 15 ἐδρῶν τῆς Τάξεως τῶν Ἠθικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν εἶναι κεναὶ αἱ 5.

Ἡ πλήρωσις τῶν ἐδρῶν τῶν τακτικῶν μελῶν τῆς Ἀκαδημίας εἶναι ἀπαραίτητος καὶ ἐπιβεβλημένη, ἵνα ἡ Ἀκαδημία, διὰ τῆς συμβολῆς τῶν νέων μελῶν, ἐπιτόχη τοὺς πολυμερεῖς σκοπούς, οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκονται διὰ τοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς.

Αὐτὰ εἶναι, κύριοι Συνάδελφοι, ἐν συνόψει, τὰ κυριώτερα ζητήματα, ἅτινα θέλουσι μᾶς ἀπασχολήσῃ κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ἐπικαλοῦμαι τὴν πολύτιμον συμπαράστασιν ὑμῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς Συγκλήτου καὶ τοῦ Γεν. Γραμματέως, ὅστις διὰ τῶν ἐξαιρετικῶν ἱκανοτήτων του καὶ τῆς μεγάλης πείρας του περὶ τὰ πράγματα τῆς Ἀκαδημίας, εὐελπιστῶ ὅτι θέλει καταστήσῃ ἀκοπώτερον καὶ εὐχάριστον τὸ ἔργον μου ὡς Προέδρου.

Εἶναι βεβαίως βραχεῖα ἢ θητεία τοῦ Προέδρου καὶ στενὸν τὸ περιθώριον τῆς δράσεως, τὸ ὁποῖον τοῦ ἀφήνει ἢ ἐνέργεια τῆς Συγκλήτου καὶ τῆς Ὀλομελείας. Παρὰ ταῦτα ὅμως εἶναι φυσικὸν νὰ φιλοδοξῇ ὁ ἐκάστοτε Πρόεδρος, ὅπως καὶ κατὰ τὸ ἔν, ἔστω, ἔτος τῆς προεδρίας του, ἐπιδιώξῃ νὰ ἀφήσῃ ἔργον ὄχι κατώτερον τῶν ὑποχρεώσεών του.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Ξεν. Ζολώτας παρουσιάσας τὸ βιβλίον τοῦ κ. Γ. Δ. Λουκοπούλου, *Νομισματικὴ πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις*, Ἀθῆναι 1962, εἶπε περὶ τοῦ περιεχομένου του τὰ ἑξῆς.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐργασίαν ὁ συγγραφεὺς ἀποβλέπει εἰς τὴν χρησιμοποίησιν συγχρόνων μεθόδων ἀναλύσεως διὰ τὴν διατύπωσιν μιᾶς γενικωτέρας θεωρίας τῆς